

Ressurscenter om vold, traumatisk stress og
selvmordsforebygning, region Midt

Årsrapport

2016

Forord ved senterleder	3
Om RVTS Midt	4
1. Organisering og forankring	4
2. Personell/årsverk per 31.12.2016	5
3. Ivaretagelse av samfunnsoppdraget	5
3.1. Tilgjengelige, sammenhengende og koordinerte tjenester av god kvalitet	5
3.1.2 Tjeneste og brukermedvirkning	5
3.3 Samarbeid	6
3.3.3 Undervisningssamarbeid med tjenestene og andre kompetansemiljøer	7
4 Fagutvikling, undervisning, veiledning og konsultasjon	8
4.1 Konsultasjon og veiledning	8
4.2. Kurs, undervisning, arrangement	9
4.3 Nettverksbygging	11
4.4 Henvendelser	12
4.5 Formidling og informasjon	13
Filmer om utfordringer knyttet til flyktninger og asylsøkere	13
4.6 Mediekontakter og publikasjoner	15
5. Hovedsatsningsområder	17
5.1 Traumebevisst omsorg kompetansehevingsprogram for ansatte som jobber med bosatte enlige mindreårige i Trondheim kommune;	17
5.3 Kommunikasjon med barn via tolk	18
5.4 Familiegjenforening i eksil	18
5.5 Handlingsplan mot vold i nære relasjoner (2014-2017)	18
5.6 En god barndom varer livet ut. Tiltaksplan for å bekjempe vold og seksuelle overgrep mot barn og ungdom (2014-2017)	19
Tiltak 37 E	19
Tiltak 38 Den vanskelige barnesamtalen	19
5.7 Psykologer i de kommunale helse- og omsorgstjenestene.	19
5.8 Kompetanseprogram for tverrfaglige team innen videregående opplæring.	20
5.9 Bedre samhandling for barn og unge med psykiske vansker og rusmiddelproblemer	20
5.10 Styrket kunnskap og kompetanse om tidlig innsats og tidlig intervensjon	20
5.11 Handlekraft	20

5.12 Arbeid mot krisesentertilbudet i kommunene _____	20
5.13 Handlingsplan for forebygging av selvmord og selvskading (2014-2017) _____	20
5.14 Overgrep og tortur _____	20
5.15 Flyktningehelse og tvungen migrasjon _____	21
5.16 Handlingsplan mot tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og alvorlige begrensninger av unges frihet (2013-2016) _____	22
5.17 Handlingsplan mot radikaliserings og voldelig ekstremisme _____	22
5.18 Traumebehandling for voksne _____	23
5.19 FN/Nato-veteraner, herunder i tjeneste for Norge; Regjeringens oppfølgingsplan for ivaretagelse av personell før, under og etter internasjonal tjeneste (2014-2017) _____	23
5.20 Psykososial beredskap _____	23
5.21 Løpende arbeid gjennom 2016 _____	23
6.0 Tilleggsbevilgninger psykososial oppfølging av flyktninger og asylsøkere _____	24

Forord ved senterleder

Ressurssenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging – region Midt-Norge (RVTS Midt) er ett av fem regionale ressursentra med fokus på traumer og traumatisk stress, selvskading, selvmordsforebygging, flyktningehelse og tvungen migrasjon, vold, og seksuelle overgrep. RVTS Midt er tilgjengelig for fagpersonell som i sitt arbeid møter mennesker som er berørt av slike hendelser. Vi ønsker å bidra til at dette arbeidet føles meningsfullt og lettere å bære gjennom kompetanseheving, veiledning, konsultasjon og deltakelse i faglige nettverk.

RVTS Midt har tjenesteapparatet i kommunene som vår viktigste målgruppe. For å møte kommunenes kompetansebehov er det avgjørende at vi har et godt samarbeid med kommunene, brukerrepresentanter, Fylkesmenn og de andre kompetansemiljøene i regionen. I Midt-Norge har de regionale kompetansesentrene, og de nasjonale sentrene som har tilhold i Trondheim, et nært samarbeid gjennom kompetansesenterforum Midt-Norge. Siden forumet ble startet i 2008 har vi et tettere samarbeid med Fylkesmennene i de tre midtnorske fylkene med særlig tanke på samordning av innsatsen mot kommunene. For å sikre at vi dekker hele regionen har vi systematisert vår registrering av henvendelser og aktiviteter til kommunenivå fra høsten 2016. Mye av vår aktivitet er langsgående kompetanseforløp som er planlagt og ledelsesforankret. Samtidig er det viktig for oss å være et lavterskeltilbud til tjenesteapparatet i regionen. RVTS Midt skal aldri være mer enn en telefon unna. Vi opplever også at mange tar kontakt for konsultasjon eller rådgivning i saker de står i.

Et av hovedsatsingsområdene i 2016 har vært kompetanseheving til regionen på temaene psykososial oppfølging av flyktninger og asylsøkere. Andre store satsingsområder har vært kompetanseprogrammet «Fokus på Traumer» som ble kjørt for 5 gang i regionen og «Traumebevisst omsorg» et kompetansehevingsprogram for ansatte i bofellesskap for bosatte enslige mindreårige flyktninger i Trondheim kommune. Den regionale ressursgruppen for Traumerelaterte lidelser der både voksen, rus og barnefeltet er representert er viktig i kartlegging av kompetansebehov og er med i utarbeidelsen av plan for videre kompetanseheving. Ressursgruppen rapporterer til Regionalt Fagledernetverk og Helse Midt-Norge. Arbeidet med å bistå kommuner i å lage kommunale eller interkommunale handlingsplaner mot vold i nære relasjoner, inkludert kjønnslemlestelse og tvangsekteskap er videreført. Et arbeid som også bidrar til at kommunene kartlegger og bestiller kompetanseheving på områder de oppdager flaskehals eller kompetansebehov. Arbeidet senteret har utført i 2016 står beskrevet under de ulike nasjonale veiledere og handlingsplaner som er førende for vårt arbeid.

Jeg vil gjerne takke alle dyktige og dedikerte medarbeidere ved RVTS Midt for alt det gode arbeidet dere utførte i 2016.

Vennlig hilsen
Bente Espeland
Senterleder

Om RVTS Midt

RVTS Midt er et regionalt kompetansesenter for Midt-Norge. Vårt fokus er fagområdene traumer og traumatisk stress, forebygging av selvmord og selvskading, forebygging av vold og overgrep samt flyktningehelse og tvungen migrasjon. Kunnskap om traumer og traumatisk stress er en sentral del av vårt fagområde. Senteret består av personer med ulike fag- og yrkesbakgrunn. Vi jobber tverrfaglig, og bistår ulike etater i regionen med kompetanseheving.

Vår visjon og våre verdier er;

Visjon: Styrke hjelpere gjennom kunnskap og samhandling

Verdiene: Fleksibel, Lyttende, Måltrett, Relevant

Våre samarbeidspartnere er helse- og sosialtjenestene i kommunene, spesialisthelsetjenesten, offentlige, private og frivillige organisasjoner som tilbyr hjelp til volds- og kriserammede. Den fremste målgruppe er fagfolk som arbeider med flyktninger, asylsøkere, volds- og overgrepsutsatte, selvmordsnære og etterlatte etter selvmord og møter mennesker som har opplevd traumatiske hendelser. Dette omfatter fagpersoner og ressurspersoner på alle nivå i tjenesteapparatet, innen alle etater, undervisningsinstitusjoner og frivillige organisasjoner.

Senteret tilbyr kompetansehevende aktiviteter som inkluderer en rekke tilnærminger som undervisning, veiledning, konsultasjoner og nettverksbygging. Vi bidrar til kompetanseutvikling gjennom forskning og fagutvikling. Det er et mål for oss å være lett tilgjengelig.

Senterets kompetanse retter seg mot alle aldersgrupper, og det har medarbeidere med kompetanse både på overgriper og utsatt når det gjelder voldsproblematikk. Kunnskap om kompleks traumatisering er et overbyggende teoretisk perspektiv i senteret. Flere av de tilsatte har deltidsstillinger innenfor helsetjenesten og familievern. Slik sikres en nær tilknytning til praksisfeltet. I 2016 hadde vi en erfaringskonsulent tilsatt i 40 % stilling, som deltok både i utforming og gjennomføring av undervisning og veiledning.

1. Organisering og forankring

RVTS Midt ble etablert i 2007 på oppdrag fra Sosial- og Helsedirektoratet, som et av fem ressursentre i landet. Senteret har en regional funksjon og skal dekke fylkene Nord-Trøndelag, Sør-Trøndelag og Møre og Romsdal med en samlet befolkning pr. 1.1.2017 på 720 870. Senteret bygger virksomheten på tilskuddsbrev fra Helsedirektoratet. I tillegg bevilger Helse Midt-Norge midler til drift av noe klinisk virksomhet for flyktninger. Formålet med de regionale ressursentrene er å bidra til kvalitativt bedre og mer helhetlige tjenester gjennom kompetansebygging i tjenesteapparatet, og å utvikle gode samarbeidsmodeller på tvers av profesjoner, sektorer og forvaltningsnivå.

RVTS Midt er organisert som en enhet under Avdeling for forskning og utvikling (AFFU) i Divisjon for psykisk helsevern ved St. Olavs Hospital i Trondheim. Senteret er internt organisert i to faggrupper, faggruppe flyktninger og faggruppe vold, overgrep og selvmordsforebygging. Senterleder er administrativ, økonomisk, og faglig ansvarlig. Lederteam består av koordinator for hver av faggruppene, fag- og forskningskoordinator og senterleder. Senteret legger stor vekt på spisskompetanse på de ulike fagområdene, og har fokus på tett samarbeid når det gjelder oppdrag, prioriteringer og prosjekter.

2. Personell/årsverk per 31.12.2016

	Ansatte / personer	Årsverk
Administrasjon	4	3,2
Vold og seksuelle overgrep	7	4,3
Traumer, radikalisering, PSB	5	3,3
Selv mord, selvskading	3	2,8
Flyktninger	8	4,5

3. Ivaretagelse av samfunnsoppdraget

3.1. Tilgjengelige, sammenhengende og koordinerte tjenester av god kvalitet

Evaluerings- og tilbakemeldinger i etterkant av kompetanseprogrammene «Fokus på Traumer» og «Traumebasert omsorg» viser at felles kompetanseheving kombinert med veiledning skaper økt eierforhold til den nye kunnskapen og økt forståelse for nødvendighet av koordinerte tjenester som samarbeider. Vi knytter vårt kompetansehevende arbeid til kommuneledelse og klinikkledelse lokalt. Sammen med de andre kompetansesentrene i regionen har vi knyttet oss til de tre Fylkesmennenes fagnettverk som er bredt sammensatt fra tjenestene i kommunene og bidrar på våre områder inn i disse. Gjennom et systematisk handlingsplanarbeid i kommunene får både kommunen og vi et bilde av hvor det trengs videre utvikling i tjenesteapparatet. RVTS Midt deltar i flere fagnettverk for å sikre kompetanse i alle ledd og i hele regionen. Vi har også inngått samarbeidsavtaler med flere offentlige aktører for å sikre koordinering og spredning av kompetanse. Ved våre kurs og seminarer inviterer vi aktuelle samarbeidspartnere både fra private aktører, kommunalnivå og spesialisthelsetjeneste. Vi tilbyr oppdatert evidens- og erfarings basert kompetanse.

Etablerte nettverk i 2016

Regional ressursgruppe for traumerelaterte lidelser. Deltakerne kommer fra spesialisthelsetjenesten innen barne-, voksen- eller rusfeltet, totalt 14 medlemmer. Ressursgruppen har som oppgave å følge med på utviklingen i fagfeltet når det gjelder forståelse og behandling av traumerelaterte lidelser.

Fylkesvise Kompetansegrupper psykososial oppfølging av flyktninger og asylsøkere, i samarbeid med Fylkesmennene.

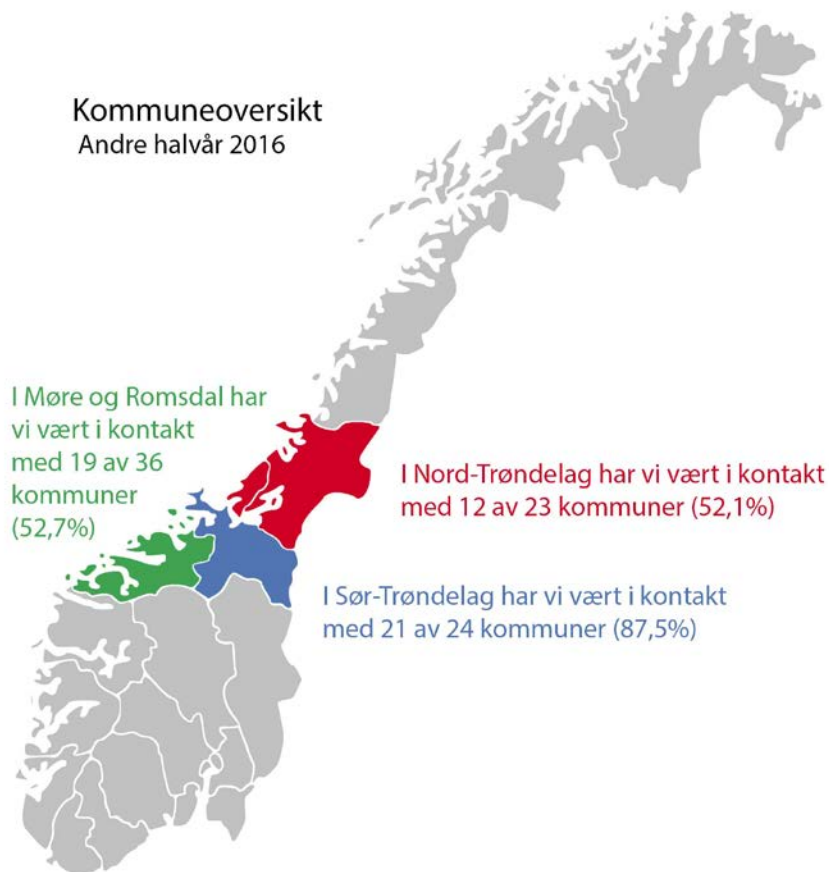
Kriseteam. Nettverk er etablert i Møre og Romsdal.

Samarbeidsavtale med regional Traumeenhet Nidaros DPS.

3.1.2 Tjeneste og brukermedvirkning

Senteret har ansatt en erfaringskonsulent i 40 % stilling i 2016. Erfaringskonsulenten er med i planlegging og gjennomføring av flere aktiviteter. At erfaringskonsulenten er med som foreleser på våre arrangement gir svært gode tilbakemeldinger. Erfaringskonsulenten benyttes også av de andre regionale kompetansesentrene og av Fylkesmannen. Vi har tett samarbeid med LEVE. Brukerrepresentant er deltaker i styringsgruppa for Regionalt Traumeprojekt i Midt Norge. De fleste av våre aktiviteter blir evaluert, og tilbakemeldingene er viktige for utforming av videre arbeid. Svært mye av vår kompetansehevingsaktivitet utformes i samarbeid med den/de kommuner som skal ha tilbudet. Vi har tett samarbeid med KoRus og RKBU i regionen, og bistår hverandre med spisskompetanse og undervisning/veiledning når behovene fra kommunene tilsier dette.

Kommuneoversikt Andre halvår 2016

Tall fra siste halvår 2016. Antall kommuner i regionen hvor RVTS Midt har vært, eller representanter fra kommunen har deltatt på våre arrangement.

3.3 Samarbeid

3.3.1 Samarbeid med Fylkesmennene

RVTS Midt har hatt et løpende samarbeid med de 3 Fylkesmannsembetene i 2016. Samarbeidet går på gjensidig dialog gjennom året om aktiviteter for å unngå overlapp. Konkrete samarbeidsarenaer har vært gjennomføring av oppstartsseminar om kompetanseheving på psykososial oppfølging av flyktninger og asylsøkere. Videre samarbeid har vært rundt etablering og arrangering av kompetansegrupper for kommunalt, privat og statlig ansatte som jobber med flyktninger i de tre fylkene. Det har vært samarbeid rundt «Den vanskelige barnesamtalen», samt arbeid med radikaliserings og voldelig ekstremisme. Andre samarbeidsområder har vært tiltak rundt psykososial beredskap og kriseteam, og arbeidet med FN/NATO-veteraner. I tillegg arbeid mot vold i nære relasjoner, kompetanseheving og handlingsplanarbeid, inkludert kjønnslemlestelse og tvangsekteskap. RVTS har også deltatt som forelesere på Fylkesmennenes konferanser i faste læringsnettverk. «Ringar i Vatn» i MR og «Folk Først» i NT og «Psykisk helse og rus» i ST. Fylkesmannen er også representert i Regionalt samarbeidsutvalg for barn og unge (RSBU), i regional arbeidsgruppe for Kommunepsykologer samt i regionalt nettverk for forebygging av kjønnslemlestelse og tvangsekteskap.

3.3.2 Kompetansesenterforum Midt-Norge

Kompetansesenterforum Midt-Norge er et forpliktende samarbeidsforum for lederne i de regionale kompetansesentrene i Midt-Norge (KoRus, RKBU og RVTS), og de nasjonale sentrene som har tilhold i Trondheim (NAPHA og NAKU). Formålet med forumet er å fremme samarbeid, diskutere samarbeidsprosjekter, faglige spørsmål, felles utfordringer og utviklingsområder. Det ble avholdt fire møter i kompetansesenterforum i 2016. Sentrene deler tilskuddsbrev og tilstreber samarbeid på tilstøtende eller overlappende oppdrag. I 2016 arrangerte vi en felles internseminardag, hvor tema var implementering av kunnskap i organisasjoner (foreleser Kjell Arne Røvik), og en bred posterpresentasjon hvor hvert senter presenterte inntil 4 poster som viste arbeid ved senteret som er overlappende eller tilstøtende oppdrag ved andre sentre. Kompetansesenterforum Midt-Norge reiser sammen ut til de tre Fylkesmannsembetene i regionen en gang årlig og har møte med Fylkeslege og flere rådgivere innenfor aktuelle fagområder. I disse møtene gjennomgår vi tilskuddsbrev og avklarer mulige samarbeidsarenaer.

3.3.3 Undervisningssamarbeid med tjenestene og andre kompetansemiljøer

RKBU og RVTS samarbeider om fagemnet MDV6245 Traumatisering av barn og unge. Forebygging av omsorgssvikt, overgrep, selvskading og selvmord. Emnet kan tas som en del av master i barn og unges psykiske helse. Emnet er på 15 studiepoeng. KoRus Midt sitt kompetanseprogram Delta; RVTS har bidratt med 6 timer undervisning om Den vanskelige barnesamtalen, som en del av programmet.

3.3.4 Samarbeid med Helse Midt-Norge

RVTS har samarbeid med Helse Midt-Norge om kompetanseheving på traumer i regionen. Dette gjøres gjennom Regional styringsgruppe for Traumeprojekt Midt Norge. RVTS leder Regional Ressursgruppe om Traumatiske lidelser som består av fagpersoner fra hele regionen, og som rapporterer til Fagledernetverket i HMN. De regionale kompetansesentrene deltar også i lederforum for Regional plan for psykisk helsevern barn/unge og voksne i HMN.

I 2016 har vi hatt samarbeid med HMN om kompetanseheving til spesialisthelsetjenesten på flyktninger og asylsøkere.

En av våre medarbeidere deltar i utenlandsteamet ved St. Olavs Hospital HF. Helseteamets primære oppgave er å bistå ambassaden med å gi hjelp til nordmenn i det aktuelle kriseområdet. Det skal ytes psykososial bistand etter behov og personer skal klargjøres for transport til Norge. Tre av våre medarbeidere er medlemmer av katastrofepsykiatrisk team ved St. Olavs Hospital

3.3.5 RSBU (Regionalt samarbeidsutvalg for barn og unge)

Samarbeidsutvalget består av representanter for Helse Midt-Norge, Bufetat, Fylkesmannen, KoRus, RKBU, RVTS og BUP. Utvalget møtes 2 ganger årlig for koordinering av tjenester og avklaring av kompetansebehov.

3.3.6 Samarbeid mellom RVTSene

RVTS lederne har jevnlig møter for å holde hverandre gjensidig orientert, koordinere innsatsen og for å diskutere felles problemstillinger. Viktige tema som har vært diskutert er tilskuddsbrevet og fortolkningen av dette, gjennomgangen av kompetansesentrene, og andre felles prosjekter. Det er organisert egne prosjekter med representasjon fra alle RVTSene i fht. FN/NATO-samarbeidet, opplæringen i krisesentrene, psykososial beredskap,

radikalisering/voldelig ekstremisme og selvmordsforebygging. Medarbeidere møtes ellers på tvers av sentrene for arbeid rundt prosjekter og relevante tema.

3.3.7 Samarbeid med nasjonale forsknings- og kompetansemiljø

Lederne ved NKVTS, NSSF deltok på RVTS ledermøte en gang hver i 2016. NSSF deltar også i det nasjonale samarbeidet rundt forebygging av selvmord og selvskading som arrangeres annenhver gang av RVTS og NSSF. NKVTS samarbeid om vold mot eldre gjennom nasjonalt nettverk, konferanse og rapport 9/16.

3.3.8 Formelle samarbeidsavtaler

Vi har en samarbeidsavtale med SANKS om arbeid i den sørsamiske befolkningen. Videre har vi en samarbeidsavtale med organisasjonen VIVAT, LEVE, UDI regionskontor Midt-Norge, og en formell samarbeidsavtale med BUF-etat region Midt. I 2015 inngikk vi en samarbeidsavtale med Tannhelsetjenestens kompetansesenter i Midt Norge (TkMN). I 2016 laget vi en samarbeidsavtale med Traumeenheten ved Nidaros DPS, som også har et regionalt ansvar for kompetanseheving på traumeforståelse og behandling.

3.3.9 Forskningssamarbeid

Psykologspesialist Håkon Stenmark samarbeider med bistandsorganisasjonen Vivo International. Knut Hermstad er medlem av Nasjonal koordineringsgruppe for 22.juli-forskning, en gruppe som særlig skal ivareta de forskningsetiske utfordringer knyttet til overlevende og pårørende etter Utøya.

Knut Hermstad har vært samarbeidspartner og deltager i et europeisk forskningsprosjekt om «Restorative Justice» i saker om seksuelle overgrep. Prosjektet har hatt som målsetting å kartlegge erfaringene med bruk av tilrettelagte møter mellom overgriper og offer i overgrepssaker.

En medarbeider er fast medlem av den vitenskapelige komité i International Association for the Treatment of Sexual Offenders (IATSO)

3.4 Internasjonalt samarbeid

RVTS Midt har samarbeid med ulike internasjonale instanser for å styrke fagkompetansen i senteret. I forhold til flyktningefeltet og arbeid med torturoverlevende har RVTS Midt en samarbeidsavtale med bistandsorganisasjonen VIVO International. Gjennom samarbeidet benyttes forelesere fra VIVO til undervisning i helseregionen og ansatte ved RVTS kan få erfaring fra kriseområder gjennom deltakelse i flyktningerelaterte prosjekter organisert av VIVO. To medarbeidere ved RVTS Midt er medlemmer av VIVO, den ene er fra desember 2016 styrerepresentant.

4 Fagutvikling, undervisning, veiledning og konsultasjon

4.1 Konsultasjon og veiledning

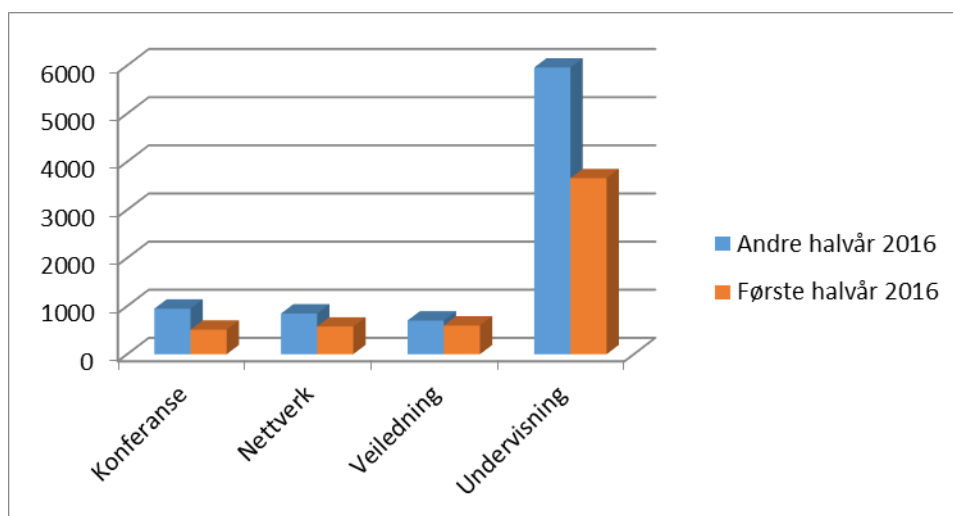
RVTS Midt legger stor vekt på å være tilgjengelig med veiledning og konsultasjon for tjenesteapparatet. Vi tilbyr både langsgående veiledning, men får også mange henvendelser på enkeltsaker. Nærhet til praksisfeltet og lett tilgang til veiledning og konsultasjon er en av bærebjelkene i senterets arbeid. Vi har flere langsgående veiledningsoppdrag til kliniske enheter i regionen (på to overgrepsmottak, SMISOene i regionen, barnevernsinstitusjoner, krisesentrene, Bo- og støttekontaktkontoret for tvangsekteskap/ekstrem kontroll i Trondheim kommune, Flyktningehelseteamet i Trondheim kommune og Barnehusene i Trondheim og

Ålesund). Det er stor etterspørsel etter veiledning. Vi gir veiledning til asylmottak, ofte sammen med skoler, barnehager og kommunenes helse- og sosialtjenester. I etterkant av programmet Fokus på Traumer er det økt etterspørsel etter veiledning på traumebehandling i regionen.

4.2. Kurs, undervisning, arrangement

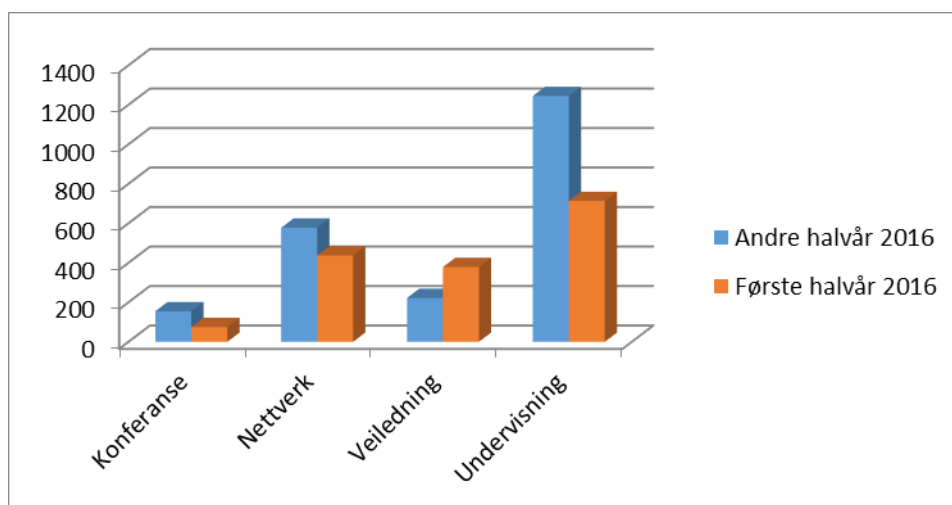
Vi har stor aktivitet når det gjelder undervisning om våre kjerneområder til alle deler av tjenesteapparatet. Vi gir undervisning for alt fra mindre grupper til større konferanser, og har samarbeid om undervisning for høyskoler (videre- og masterutdanninger) og NTNU (psykologisk og medisinsk fakultet). Fokus er rettet mot god implementering av kunnskap. Mye av undervisningen foregår som del av lengre kompetansehevingsprogram, som også inkluderer veiledning og tjenestetøtte.

Antall deltakere

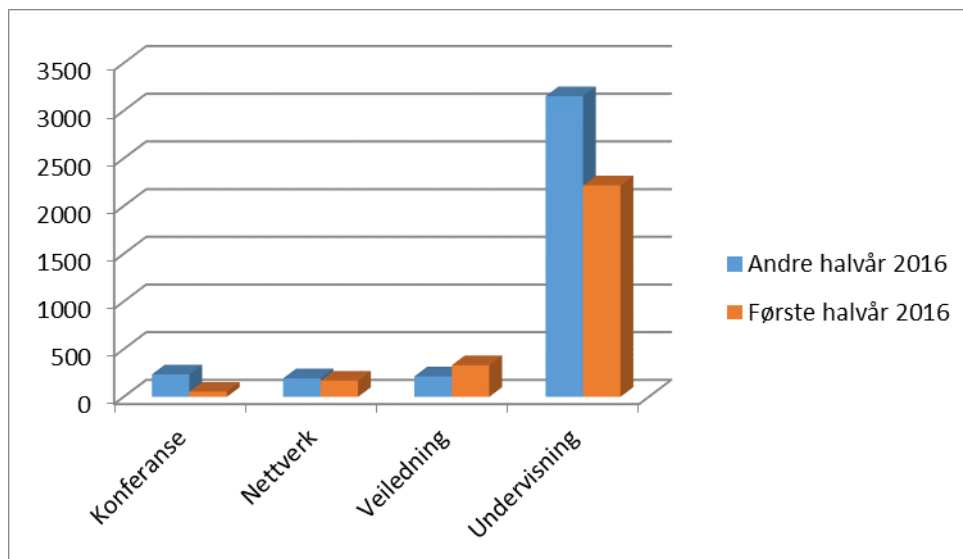
Aktivitet	Andre halvår	Første halvår	Totalt
Konferanse	946	510	1456
Nettverk	846	575	1421
Veiledning	700	597	1297
Undervisning	5957	3657	9614

Antall timer vi har brukt på ulike aktiviteter

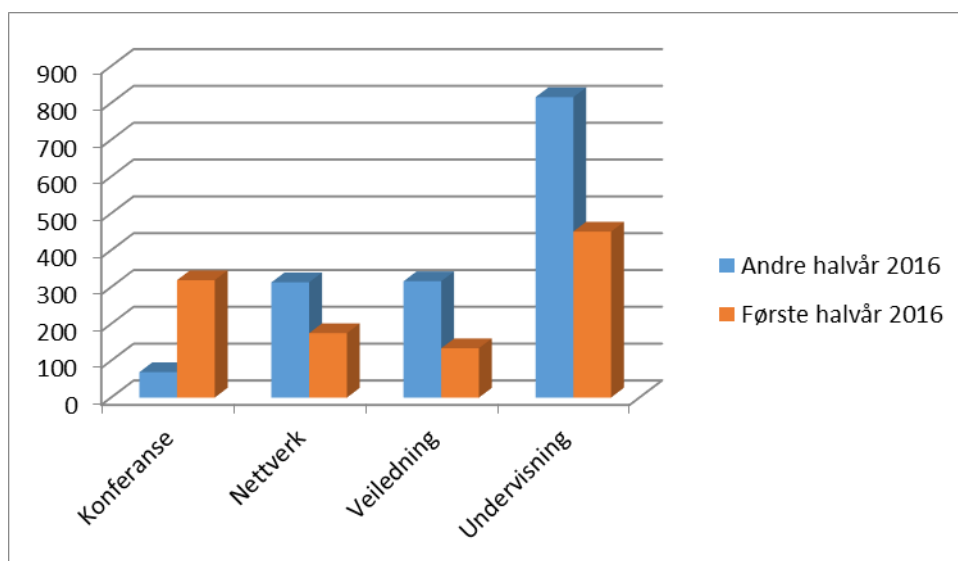
Aktivitet	Andre halvår	Første halvår	Totalt
Konferanse	155	75	230
Nettverk	578	438	1016
Veiledning	222	379	601
Undervisning	1245	713	1958

Antall deltaker fra kommunalt

Aktivitet	Andre halvår	Første halvår	Totalt
Konferanse	235	54	289
Nettverk	194	170	364
Veiledning	215	332	547
Undervisning	3152	2217	5369

Antall deltaker fra spesialisthelsetjenesten

Aktivitet	Andre halvår	Første halvår	Total
Konferanse	69	319	388
Nettverk	313	175	488
Veiledning	316	134	450
Undervisning	816	451	1267

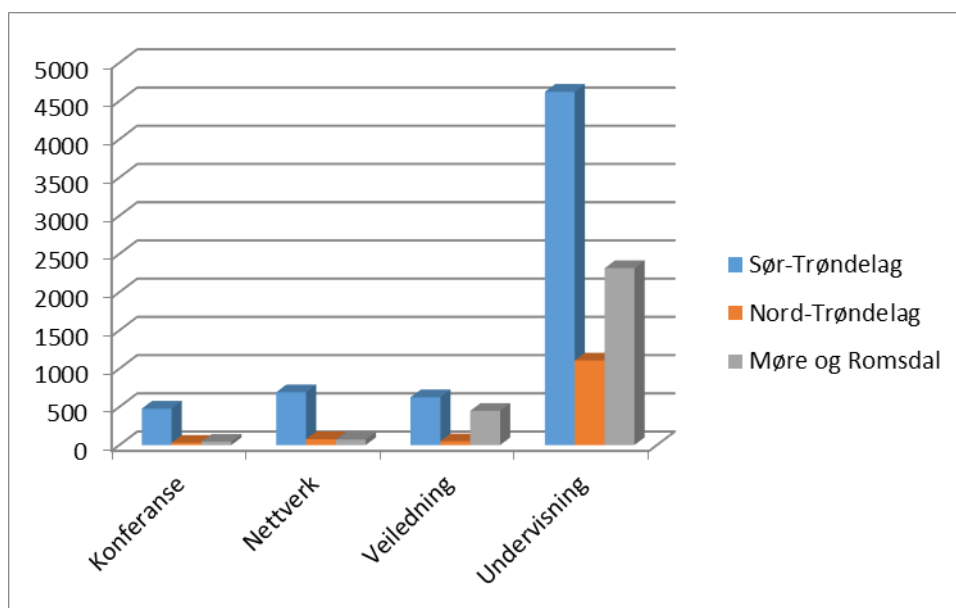
4.3 Nettverksbygging

RVTS Midt har også dette året arbeidet for å opprettholde og styrke nettverk på de områdene vi skal dekke. Fagnettverk for arbeid med FN/NATO-veteraner videreføres, det samme gjelder nettverk for kriseteam i Møre og Romsdal. I tillegg jobber vi med Nettverk for overgrepsmottak og familievoldskoordinatorer, SMISO-nettverket, Nettverk om familiegjenforening (med deltagere fra Sør- og Nord-Trøndelag), Tverretattlig nettverk om kjønnslemlestelse og tvangsekteskap, Nettverk for krisesentrene, og Ressursgruppe juss og helse (som består av representanter for domstolene, politiet, advokatforeningen, rettspsykiatrien, psykologspesialister, konfliktrådet og RVTS). Ressursgruppe Fokus på Traumer med deltakere fra hele regionen.

Nasjonalt arbeidsgruppe for kommunepsykologprosjektet som er forankret hos Fylkesmennene.

Nasjonalt og Regionalt nettverk for kompetanseheving om barn med bekymringsfull seksuell atferd.

Antall deltakere fordelt på fylker i regionen

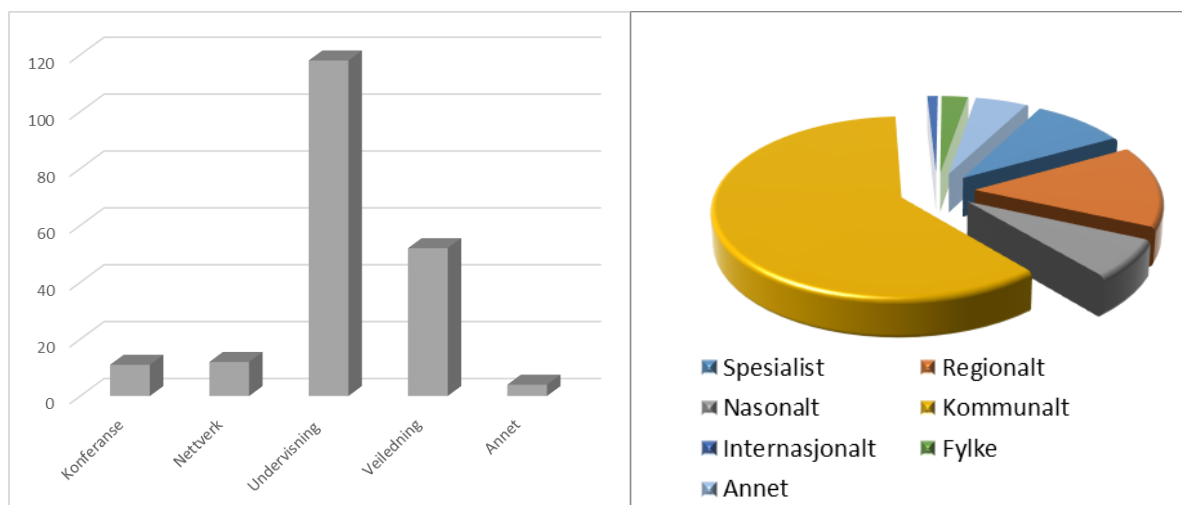

Aktivitet	Sør-Trøndelag	Nord-Trøndelag	Møre og Romsdal
Konferanse	476	30	45
Nettverk	691	76	72
Veiledning	625	50	448
Undervisning	4621	1106	2314

Grafene viser antall deltakere, hvem de er, og hvor i regionen de er fra. Alle har vært i kontakt med oss i forbindelse med nettverksbygging, veiledning, konferanse eller undervisning.

4.4 Henvendelser

197 skriftlige henvendelser til senteret og vi har innført et verktøy for håndtering og arkivering. Dette gir oss bedre muligheter til prioritering, koordinering, og kvalitetssikring.

Henvendelser			
Konferanse	11	Veiledning	52
Nettverk	12	Annet	4
Undervisning	118		

Som grafen tilsier er undervisning og veiledning de to områdene vi får mest henvendelser om. Over 50% av alle henvendelser kommer fra kommunalt.

4.5 Formidling og informasjon

Profilering av senteret er en kontinuerlig prosess. RVTS Midt har fokus på å bli tydelig i kommunikasjonen med målgruppene gjennom ulike kanaler. Fagpersonell som kontakter oss skal raskt få hjelp eller veiledning. Vi har stort fokus på omtale av aktiviteter hos RVTS og hva vi kan bidra med. Dagens nettsider oppdateres ukentlig og nås via rvts.no og stolav.no.

Kommunikasjonsmedarbeideren ved RVTS-midt har kontakt med de andre RVTSene for å sikre informasjonsflyt om konferanser og kurs på tvers av senterne.

Filmer om utfordringer knyttet til flyktninger og asylsøkere

Vi har laget 9 filmer som tar for seg ulike tema:

Introduksjon om enslige mindreårige

Forsker Berit Berg har jobbet med enslige mindreårige flyktninger i siden 1979. Her forteller hun om status og litt om arbeidet som er gjort.

Enslige mindreårige - mottakssystemet i Norge

Hvem er de enslige mindreårige? Litt om boforhold og rettigheter.

Levekår for barn i asylmottak

Professor Berit Berg forteller om resultatene fra en levekårsundersøkelse NTNU Samfunnsforskning gjennomførte i 2015 om barn som bor i asylmottak.

Tilværelsen på et mottak

Hvordan er det å leve på mottak og hvilke behov og utfordringer bringer det med seg?

Både selvstendige og sårbare

Enslige mindreårige er både selvstendige og sårbare.

Overordnede prinsipper

Jurist og advokat Leif Strøm gir en introduksjon om innvandringspolitikk og flyktningspolitikk.

Oppholdsstatus

Leif Strøm om definisjonen av oppholdstatus og ulike utfordringer knyttet til temaet.

Asylprosessen

Hva skjer etter at en asylsøker kommer til Norge? Om viktigheten av å dokumentere helsetilstand, betydningen av å ha en god advokat og om familiegjenforening.

Papirløse

Hva betyr det å være papirløs? Rettigheter og konsekvenser. Leif Strøm som er jurist og advokat snakker litt rundt temaene.

Vi har utviklet to nye brosjyrer:

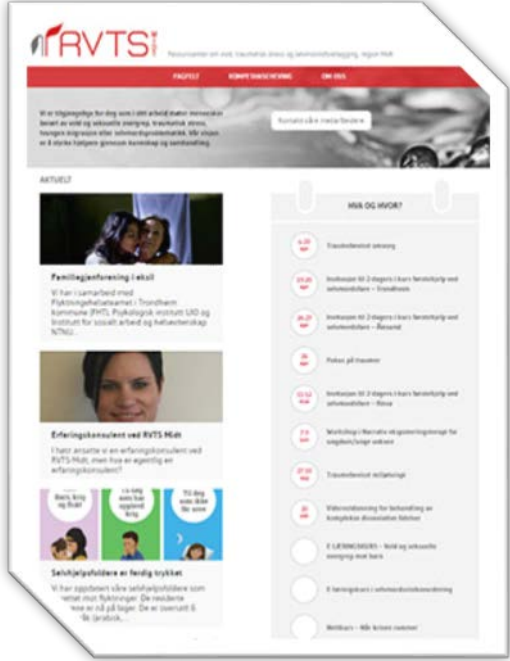

Alle offentlige ansatte vet at de har taushetsplikt, meldeplikt og avvergeplikt, men relativt få vet hva som gjelder når. Som en liten «førstehjelp» har vi derfor laget en egen informasjonsbrosjyre for helsepersonell, og en annen brosjyre for barnehage og undervisningspersonell. Denne siste brosjyre vil også kunne være aktuell for mange andre offentlig ansatte, som for eksempel ansatte på NAV. Årsaken til to ulike brosjyrer, er at helsepersonell har en mer skjerpet taushetsplikt enn mange andre offentlig ansatte.

www.rvtsmidt.no

Nettsidene er vår hovedkanalen vi informerer om hva som skjer hos oss. I løpet av 2016 hadde vi ca. 61 000 sidevisninger og ca. 15 000 personer som besøkte sidene våre.

De mest besøkte sidene er:

1. Forsiden	
2. Flyktninger og helse	
3. Medarbeidere	
4. Kurs og konferanser Om RVTS	
5. Utdanningsprogrammer	
6. Nasjonale konferanse om vold i nære relasjoner	
7. Traumatisk stress	
8. Om RVTS	
9. Utdanningsprogrammer – Traumebevisst omsorg	
10. Sensorimotorisk psykoterapi	

4.6 Mediekontakter og publikasjoner

Bente Espeland

Adresseavisen 1.november: Mange har i løpet av livet vanskelige perioder. Nettmøte om selvmord 1,5 time

Rita Småvik

Adresseavisen 28. oktober: - Du kan aldri plante en tanke om selvmord - sak om unge og selvmord. Fokus på åpenhet og hvordan vi kan spørre

NRK radio og nettavis 26. november: temauke om eldre og psykisk helse hvor 26. november hadde fokus på selvmord.

Nea Radio og nettavis 14. april: om høye selvmordstall i selbu. Flere intervjuer med ulike etterlatte og hvor jeg snakker om hvordan åpenhet kan være med å avdekke at noen har selvmordstanker. Også fokus på Vivat' førstehjelp ved selvmordsfare.

Jorunn Gran

Berg, B. og Gravråkmo, S. (2016). **Familiegjenforening i eksil. Forebygging gjennom familiesamtaler.** Veiledningshefte. Trondheim: RVTS Midt/NTNU

Samfunnsforskning ISBN 978-82-7570-452-6 (trykt utgave) ISBN 978-82-7570-451-9 (digital utgave)

Kanstad, M. og Gran, J. (2016). **Kommunikasjon med barn via tolk – et flerfaglig samarbeidsprosjekt**. Fagrapport. Trondheim: RVTS Midt. ISBN 978-82-7332-092-6 (trykt utgave) ISBN 978-82-7332-093-3 (digital utgave)

Håkon Stenmark

Magasinet Veteran nr. 1 – 2016: Intervju: «Kameratstøttekontaktene må være faglig oppdaterte»

Publikasjon i American Psychological Association 31. mars 2016: Psychological Trauma: Theory, Research, Practice, and Policy.

Knut Hermstad:

TV 2 – frokost TV 24. februar kl 09.10 – 09.25: Intervju om menn som begår seksuelle overgrep og behandling av denne gruppen.

NRK P2, programposten «Here og Nå» fredag 11. mars: Intervju om menn som begår seksuelle overgrep.

NRK P2, programposten «Radiodokumentaren»: Intervju og kommentarer i forbindelse med innslag om en overgrepssømt mann som er ferdig med soningen, men som aldri blir ferdig med dommen fordi han hele tiden må lyve om hvorfor han har sittet inne.

Adresseavisen 15. april: Helsides oppslag og intervju s. 6: «Porno mer tilgjengelig for små barn».

Bergens Tidende 20. april: Intervju om menn som laster ned materiale om seksuelle overgrep mot barn («nedlasterne»); deres tanker om hva de holder på med, og hva slags behandlingstilbud som finnes

NRK P1, 6. juni – sendt på dagens nyhets- og aktualitetssendinger: Intervju i forbindelse med en overgrepssak i Tromsø der en lærer/ungdomsarbeider hadde misbrukt et antall ungdommer seksuelt.

VG lørdag 21. oktober 2016: «Derfor kjøper menn sex» Intervju.

NRK Trøndelagsnytt onsdag 15. november 2016, intervju i morgensendingen: Menn som kjøper sex, og mulighetene for behandling for de som ønsker det. Intervju på ca. 5 minutter.

Dagbladet 16. november 2016: ½ sides oppslag: «Frykter at lysten til å kjøpe sex blir for stor: RINGER HJELPETELEFON» Intervju om menn som opplever at det er problematisk å kjøpe sex.

NRK Dagsnytt og NRK Her og Nå, m.fl. programmer gjennom hele dagen 21. november: Div. intervju i forbindelse med en større overgrepssak fra Bergen der 51 menn foreløpig er siktet.

Bergensavisen mandag 21. november: Intervju i forbindelse med overgrepssaken i Bergen der 51 menn foreløpig er siktet.

NRK P1 og PS nyhetssendingene om morgenen, samt videre sendinger utover dagen: Intervju om behandlingstilbudet i Norge for personer som har begått seksuelle overgrep.

Morgenbladet ca. 24. november: Intervju om behandling av pedofile overgripere.

NRK TV, programposten «Debatten» torsdag 24. november kl. 21.30 – 22.30: Intervju og deltagelse i diskusjon om behandling av personer som har begått seksuelle overgrep – virker behandling, og hva går behandling ut på. Deltagelse sammen med Thore Langfeldt, Cato Grønnerød, Randi Rosenqvist, Ada Sofie Austegard, Solveig Horne, Jan Arild Ellingsen, m.fl.

Oddfrid Tennfjord

NRK Trøndelag nettside 8.april 2016. «Ikke overrasket over at barn krenker andre seksuelt» Skriftlig intervju.

NRK Trøndelag Midtnytt 8.april 2016: «Gjest i studio». Temaet var barn som krenker andre seksuelt. Intervju på direkte tv.

5. Hovedsatsningsområder

5.1 Traumebevisst omsorg kompetansehevingsprogram for ansatte som jobber med bosatte enslige mindreårige i Trondheim kommune;

Traumebevisst omsorg er et kompetansehevingsprogram som går over ett og et halvt år. Programmet gir en innføring i kunnskap om nyere traumepsykologi, og forankrer denne gjennom refleksjon, øvelser og kunnskap om beslektede tema. I tillegg legges det stor vekt på bevisstgjøring av seg selv som det viktigste «verktøyet» man har i møte med ungdommene. Det er 130 deltagere i programmet. Omfanget er ti samlinger for hver deltager - åtte hele dager med undervisning/seminar, og fire veiledninger. På grunn av det store antallet deltagere har alle seminarer blitt holdt tre til fire ganger, og veiledningene har blitt fordelt på ti grupper.

5.2 Fokus på Traumer

Kompetansehevingsprogram om forståelse og behandling av PTSD og komplekse traumer, bestående av 7 kursdager fordelt på fire samlinger + 6x4 timer veiledning i grupper. Programmets varighet har vært 1 år. Programmet har gått i 5,5 år i regionen. Siste kull i 2015-16 var det 64 deltakere fra spesialisthelsetjeneste og rus + 56 deltakere fra kommunene.

5.3 Kommunikasjon med barn via tolk

Rapport som beskriver et flerfaglig samarbeidsprosjekt knyttet til språktolkning for barn. Det er gjennomført en studie hvor hensikten var å undersøke hva som er spesielt ved å kommunisere med små barn via tolk, og om det kreves særskilt kompetanse i tolkesituasjoner med små barn. Det er undersøkt hva som kan være utfordringer og muligheter i tolkemedierte samtaler med utgangspunkt i henholdsvis barnets, barnehagelærerens og tolkens opplevelser. Et samarbeidsprosjekt mellom; Dronning Mauds Minne Høgskole for Barnehagelærerutdanning, Tolkmid, Trondheim kommune og RVTS Midt. Rapporten er gjort kjent via flere seminarer i Midt Norge og Oslo.

<https://www.ntnu.no/trykk/publikasjoner/RVTS/>

5.4 Familiegjenforening i eksil

Krig, forfølgelse og flukt innebærer ofte at familier splittes eller blir borte fra hverandre, og det kan ta mange år før de gjenforenes. Forventingene til endelig å få leve sammen igjen er ofte store, men å bli gjenforent etter mange års atskillelse kan vise seg å være utfordrende for mange. Familiene er ofte lite forberedt på slike utfordringer. For å møte noen av disse utfordringene er det utviklet et samtale opplegg for flyktningefamilier som nylig har vært gjennom en gjenforeningsprosess. Formålet har vært å utvikle en metode som kan tas i bruk av ansatte i helse- og sosialtjenesten som møter familiene og som ønsker å støtte dem i en spesiell livssituasjon. Prosjektet har vært et samarbeid mellom Flyktningehelseteamet i Trondheim kommune, Psykologisk institutt ved Universitetet i Oslo, Institutt for sosialt arbeid og helsevitenskap ved NTNU og RVTS Midt, med støtte fra IMDI.

<http://rvtsmidt.no/wp-content/uploads/2014/03/Familiegjenforening.pdf>

5.5 Handlingsplan mot vold i nære relasjoner (2014-2017)

Følgende kommuner har utarbeidet enten en handlingsplan mot vold i nære relasjoner, eller handlingsplan mot vold mot kvinner:

Molde, Volda, Namsos, Sunndal, Trondheim, Ålesund, Rissa, Roan, Ørland, Åfjord, Leksvik, Grong, Høylandet, Lierne, Namsskogan, Røyrvik, Snåsa, Ørsta, Sande, Hareid, Ulstein, Herøy, Kristiansund, Overhalla og Steinkjer har planer. Innerøy er i ferd med å lage sin plan. Totalt er dette 26 kommuner

Tiltak mot vold mot eldre 2016

KUN har i samarbeid med RVTS og Vern for eldre, NTNU, Studiesenteret RKK Vefsn og nettverket Studiesenteret.no gjennomført onlineseminar om vold mot eldre i 2016. Målet har vært å spre informasjon og tilrettelegge for diskusjon og refleksjon om vold mot eldre hos personell som jobber i eldreomsorgen og for personer som jobber mot vold i kommunene. Gjennom å gjennomføre dette fra studio i Trondheim har vi prøvd ut en ny måte å drive kompetansebygging på feltet.

Arbeidet vi har gjennomført i 2016 bygger videre på den innsatsen vi gjorde i 2015 hvor RVTS Midt arrangerte tre store regionale konferanser og KUN seks temadager om vold i nære relasjoner med spesiell vekt på vold mot eldre i fylkene Møre- og Romsdal, Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag og Nordland. Vi la temadagene utenom de største byene og rettet oss mot førstelinjen som møter eldre i sitt arbeid og på fritiden. Slik nådde vi ut til grasrota som kan gjøre en forskjell, men som sjelden har tilbud om lokal kompetanseheving. Dette ble veldig godt mottatt og tilbakemeldingene var svært gode.

Vi ville prøve ut flere metoder å nå ut til småkommuner i utkanten for å treffe de som kommer i direkte kontakt med eldre. Sentral i denne utprøvingen har vært samarbeidet med studiesenteret.no som er et utdanningsnettverk som organiserer 42 studiesentra i 16 fylker. Hvert av sentrene eies gjerne av flere kommuner og fungerer som en viktig infrastruktur for kompetanseutvikling i disse kommunene.

5.6 En god barndom varer livet ut. Tiltaksplan for å bekjempe vold og seksuelle overgrep mot barn og ungdom (2014-2017)

Tiltak 37 E

RKBU og RVTS samarbeider om fagemnet MDV6245 Traumatisering av barn og unge. Forebygging av omsorgssvikt, overgrep, selvskading og selvmord. Emnet kan tas som en del av master i barn og unges psykiske helse. Emnet er på 15 studiepoeng. Studenter må ha relevant bachelorgrad eller tilsvarende. Det var 17 personer som bestod eksamen. Tilbudet er ikke direkte spisset til skole- og studenthelsetjenesten, men er også et tilbud til denne gruppen. RVTS bidrar med foreleserressurser i faget. 6 ansatte fra RVTS Midt har bidratt med til sammen 71 timer undervisning.

I tillegg har RVTS hatt møte med studenthelsetjenesten ved Studentsamskipnaden i Trondheim. Dette resulterte bl.a. i stor deltagelse derfra på konferansen «Gode modeller for samarbeid og samhandling i arbeidet mot vold i nære relasjoner» som ble arrangert av RVTS Midt på oppdrag fra Justis- og beredskapsdepartementet i Trondheim 7. desember 2016. Flere fra studenthelsetjenesten har også deltatt på utdanning i sensorimotorisk psykoterapi. I tillegg har RVTS har et opplæringstiltak som heter «Den dialogiske barnesamtalen – et verktøy for å samtale med barn og unge om vanskelige tema». Kurset inkluderer undervisning om hva traumer er og hvilke konsekvenser dette har for barn og unges utvikling. Kurset er holdt i alle de 3 fylkene i regionen. I Sør-Trøndelag deltok 18 helsesøstre. I Møre og Romsdal deltok 22 helsesøstre. De fleste av disse er også tilknyttet barne- ungdoms- eller videregående skoler. Den vanskelige barnesamtalen, 6 timer undervisning som et ledd i KoRus Midt sitt kompetanseprogram Delta

Tiltak 38 Den vanskelige barnesamtalen

Tilsammen arrangerte vi 8 fagdager fordelt på 3 fylker, av disse ble 3 konferanser arrangert med fylkesmennene mens de øvrige 5 ble gjennomført etter forespørsel fra ulike kommuner, tidsrammen for fagdage var på 6 timer. Fordelingen var som følgende i de ulike fylkene:

Sør-Trøndelag:

Dato	Sted	Antall deltakere
221116	Trondheim/Sør-Trøndelag	100
160316	Rennebu kommune	130

Nord-Trøndelag:

Dato	Sted	Antall deltakere
190316	Leksvik kommune	100
260316	Stjørdal kommune	50
090916	Steinkjer/Nord-Trøndelag	100

Molde/Møre og Romsdal:

Dato	Sted	Antall deltakere
200416	Molde/Møre og Romsdal	150
210416	Ulstein kommune	60
220916	Gjemnes kommune	120

5.7 Psykologer i de kommunale helse- og omsorgstjenestene.

RVTS deltar i regional arbeidsgruppe sammen med NAPHA, Fylkesmannen, KoRus, RKBU og representanter fra kommunepsykologene.

5.8 Kompetanseprogram for tverrfaglige team innen videregående opplæring.

Vi deltar med våre spisskompetanseområder inn i tverrfaglige team.

5.9 Bedre samhandling for barn og unge med psykiske vansker og rusmiddelproblemer

RVTS Midt deltar i Fylkesmennenes nettverk med våre kompetanseområder, i tillegg til egne seminarer.

5.10 Styrket kunnskap og kompetanse om tidlig innsats og tidlig intervensjon

To ansatte gir undervisning i programmet som drives i samarbeid med KoRus og RKBU

5.11 Handlekraft

To ansatte gir veiledning til Handlekraftagentene i regionen.

5.12 Arbeid mot krisesentertilbudet i kommunene

Nettverkssamling for krisesenterledere i regionen 25 mai.

Undervisning til krisesenteret i Molde. Tema for undervisningen var "Traumebevisst miljøterapi med fokus på utsatte grupper. Undervisning til Krisesenteret i Molde og deres samarbeidspartnere. Tema for undervisningen var "Nyere traumeforståelse og stabilisering" 2 dagers regional samling for krisesenter. Tema for samlingen var "Egenutvikling og kommunikasjon". Øvelser, bevisstgjøring og refleksjoner rundt seg selv som krisesenteransatt, og hvem man er i møte med beboer. Det er i tillegg gitt veiledning til krisesenterledere

5.13 Handlingsplan for forebygging av selvmord og selvskading (2014-2017)

Undervisning om forståelse av selvmordsproblematikk, forebygging av selvmord og selvskading er gitt til Masterstudenter ved Nord Universitet og RKBU, samt til medisinerstudenter ved NTNU og til BUP Ålesund. Undervisning om selvmordsforebygging er gitt til flere asylmottak og til bofellesskap for enslige mindreårige, samt til flere kriseteam i regionen. Det er holdt en rekke kurs i Førstehjelp ved selvmordsfare, Safe Talk og Frisk Opp kurs.

Veiledning er gitt til etterlatte ved selvmord i samarbeid med LEVE. En ansatt har vært fagsvarlig ved to helgesamlinger for unge etterlatte i Unge LEVE.

Det er gitt veiledning til kriseteam om selvmordsproblematikk.

Fagdag om selvskading er avholdt i Ålesund og Fagdag om selvmord er holdt i Trondheim i samarbeid med Psykisk Helsevern. Nasjonalt nettverksmøte om forebygging av selvmord og selvskading ble arrangert i Trondheim i desember. Her deltar i tillegg til RVTSene også NSSF, FHI, NTNU, VIVAT og LEVE.

Det er en rekke henvendelser på konsultasjoner om selvmordsproblematikk både fra tjenesteapparatet og privatpersoner.

5.14 Overgrep og tortur

Artikkel er publisert fra vår tidligere studie, se publikasjoner. Forelesninger og undervisning er gitt både på konferanser, til kliniske miljø og til universitet. Veiledning gis til kliniske miljøer.

5.15 Flyktningehelse og tvungen migrasjon

Arbeidet med psykososial oppfølging av flyktninger har vært et av hovedfokusområdene i 2016. Det har vært nødvendig å øke våre ressurser for å dekke behovene i regionen. Kompetansenettverk er startet i alle tre fylkene i samarbeid med Fylkesmennene. Samlinger er avholdt; 2 x Trondheim, 2 x Molde, 2 x Steinkjer/Stiklestad.

Veiledning på EM-mottak:

1 x Holtålen
2 x Røros
2 x Steinkjer
1 x Kyrksæterøra
3 x Hegratunet

I tillegg til disse veiledningssamlingene er det gitt mye veiledning på enkeltsaker til kommuner og mottak.

Utfordringer ansatte i mottak og bofellesskap melder inn til veiledning er blant annet; Vi har hatt tilfeller av selvskading, manglende matinntak etc. Hvordan håndterer vi den mer akutte fasen, der man kommer inn til en som kutter seg/ har kuttet seg nettopp? Hvor mye oppmerksomhet, ting som bør sies/ absolutt ikke bør sies? Dette gjelder også i forhold til uttalelser/ trusler om selvmord.

Avslag: Hvordan motivere til å fortsette på skolen og fortsette hverdagen som før?
Aldersvedtak, sterke reaksjoner når man må flytte til et voksenmottak når de mener de ikke er eldre enn de oppgir.
Motivasjon for skole i en usikker hverdag, spes vgs, mister mestringsfølelse når de går på skolen, blir for mye, vanskelig å følge med- lite norskopplæring. Pluss å bli integrert, men vanskelig å miste mestringsfølelse- blir gående hjemme. Hvordan motivere ungdommene og oss selv til ikke å gi opp og fortsette hverdagen? Ha noe å stå opp til/rutine viktig. Kunnskap og erfaringer med de som har begrenset opphold- hva gjør vi med dem?
Advokatenes rolle: Hvordan forkynner de vedtak? Hvordan sikrer vi oss som representanter for EM at de virkelig oppfatter hovedpoengene?

Der er en pålagt å drive returarbeid, samtale med alle ungdommer om plan B, Situasjonen for EM afghanere er kritisk nå, som gjør at de blir urolige, får med seg det som skrives om i medier, henter info på nettet fra hjemlandet, har med egne erfaringer i bagasjen som er brutale. Det de har med seg, men vi lager også en tilleggsbelastning.

Det er gitt undervisning og veiledning til inntaksskoler i regionen om traumeforståelse og tiltak. Det samme er gitt til enheter for voksenopplæring, til psykisk helsevern, psykologistudenter og andre som har arbeidet som frivillige i forhold til oppfølging av flyktninger/asylsøkere.

Det er holdt et KID NET kurs i Molde (MR), en Workshop i NET for voksne på Stiklestad (NT) og en Workshop i NET for både voksne og unge i Trondheim (ST).
RVTS Midt har hatt besøk fra to kliniske miljøer, et i Danmark og et i Sverige for å lære om hvordan vi arbeider i forhold til flyktninger.

RVTSene fikk i 2016 oppdrag fra Helsedirektoratet å utvikle et e-læringsprogram/ressursportal/nettportal til bruk for personer som arbeider med asylsøkere og flyktninger. RVTS Nord har koordineringsansvar. I 2016 har det flere møter både direkte og via telematikk. Det har vært jobbet internt med å produsere fagstoff til portalen.

5.16 Handlingsplan mot tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og alvorlige begrensninger av unges frihet (2013-2016)

Regionalt fagnettverk har hatt to møter:

Den Regionale Konferansen 2016. Det regionale fagnettverket har arrangert en regional konferanse, over to dager. Med tittel «Ære og makt i grenseland» (Tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og begrensninger av unges frihet)

Konferansen ble arrangert på Stjørdal (Nord-Trøndelag). Arbeidsgruppen for å planlegge konferansen ble Fylkesmannen i NT, IMDi, RVTS, og Bufetat. UDI ble med som støtte for arbeidsgruppen, med fokus på arbeidet som gjøres på mottak. Ca 130 deltok på dag én, og 120 på dag to av konferansen, fra de tre fylkene. Konferansen ble finansiert av IMDi og RVTS Midt.

Kompetanseheving RVTS- M har hatt undervisning på feltene kjønnslemlestelse og tvangsekteskap, i alle tre fylker til høyskoler, universitet og kliniske miljø. RVTS-M har hatt et innlegg i den Nasjonale konferansen om KLL i Oslo, i september 2016, i regi av NKVTS. Foredrag på Nasjonal konferanse om vold i nære relasjoner arrangert sammen med Justis og Beredskapsdepartementet om samhandling og samarbeid innenfor arbeidet med handlingsplanen.

RVTS Midt har tatt initiativ til kompetansehevingskurs i samarbeid med barneverntjenesten i Fosen og kompetanseteamet om tvangsekteskap og kjønnslemlestelse i Oslo med undervisning til en kommune der det var et behov i Sør-Trøndelag. Det var 35 deltagere, helsesøstre, jordmødre, flyktningkonsulenter, barneverntjenesten og psykisk helse arbeidere deltok. RVTS-M har to ganger, hatt dialogmøte med kompetanseteamet om TVE og KLL, om videre samarbeid i 2017.

Rådgiving og veiledning til tjenesteapparatet

RVTS Midt gir regelmessig veiledning i Trondheim kommune, i tillegg til å brukes i konsultasjon fra kommuner, IMDi rådgivere på skoler, frivillige organisasjoner som Bymisjon og Flerkulturelt Dialog nettverk (FDN) Har bistått helsesøstre og rådgivere på skoler i Møre og Romsdal og Sør Trøndelag med telefonveiledning. Har også gitt veiledning til to studenter ifht oppgaveskriving om KLL og konsultasjon til noen enkelte.

Tiltak 11 Handlingsplanarbeid

Har gitt innspill til Molde IKS og Steinkjer sin Handlingsplan vold i relasjoner ifht KLL. Holdt et foredrag overfor kommuneansatte om utarbeidelse av lokale handlingsplan evt, individuelle planer.

5.17 Handlingsplan mot radikaliserings og voldelig ekstremisme

1123 personer fra alle tre fylker har deltatt på RAN kurs i 2016.11-12.08.16: vi bidro med en Workshop på NMR (Nordic Migration Conference). Tema: radikaliserings og voldelig ekstremisme. November 2016: Bistand til Stjørdal kommune: Utarbeidelse av Kommuneveilederen for forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme.

Mentorordningen: RVTS-midt har i samarbeid med Trondheim kommune ved SLT koordinatør opprettet en *Mentorordning* for oppfølging av tilfeller der det meldes om bekymring for personer i risiko for å innta holdninger eller posisjoner som kan føre til voldelig radikaliserings og ekstremisme.

Mentorgruppa består av 6 personer, samtlige med sosial/helse- faglig bakgrunn. Alle har erfaring med arbeid med ungdom/unge voksne.

2 fra Enhet for psykisk helse
1 fra Ungdomsskol
1 fra barnevernet
1 Omsorgsenheten: botilbud til mindreårige asylsøkere
1 fra Kulturenheten, bydels fritids tilbud

Det er forhåndsavtalt med arbeidsgiverne at oppfølgingsarbeidet, samt deltakelse på møter og eventuelle supplerende kurs og kompetanse utviklings tiltak inngår i det daglige arbeidet så fremt det er mulig.

5.18 Traumebehandling for voksne

«Fokus på Traumer» gikk våren 2016 for 5 gang, med 120 deltakere fra hele regionen. Dette programmet har hatt et tilskudd på 1 million fra Helse Midt-Norge årlig. Tilskuddsperioden ble avsluttet sommeren 2016. RVTS Midt startet da et arbeid med å komprimere antall kursdager fra 7 til 4 dager, og vil bruke egne og lokale forelesere i det nye programmet «Traumekompetanse». Antall veiledningstimer vil fortsatt være 6x4. Et betydelig arbeid for å implementere det nye programmet i klinikker og kommuner i hele regionen ble gjort høsten 2016.

Det er avholdt 3x 8 timers workshops i Narrativ eksponeringsterapi, og en 22 timers workshop. Videre er det gitt undervisning til psykologer om krisebehandling og NET i arbeid med flykninger. Til sinnemestringsterapeuter og flere avdelinger i psykisk helsevern i regionen er det gitt undervisning om traumeforståelse.

Utdanningen Sensorimotorisk psykoterapi trinn 1, startet desember 2015 med 40 deltakere og ble avsluttet våren 2016. Et nytt kull med 27 deltakere startet høsten 2016.

Det er gitt undervisning om stabilisering både i individualterapi og i miljøterapi til flere kliniske miljøer.

5.19 FN/Nato-veteraner, herunder i tjeneste for Norge; Regjeringens oppfølgingsplan for ivaretagelse av personell før, under og etter internasjonal tjeneste (2014-2017)

Forskningsnettverk militær – sivil samhandling, forskningsprosjekt i tilknytning til utbyggingen av kampflybasen på Ørland. Regelmessige møter i nettverket. Organisering og ledelse av regional faggruppe, koordinering av arbeid for veteraner i regionen. Regelmessige møter i nettverket. Undervisning på NAV konferanse om FN/NATO veteraner. November 2016 Regional konferanse i samarbeid med KoRus Midt - «Når løsningen blir problemet – om rusvaner hos FN/NATO -veteraner». 60 deltakere

5.20 Psykososial beredskap

Arrangert konferanse sammen med Trafikksikkerhetsutvalget i Sør Trøndelag og Fylkesmannen i Sør Trøndelag, 110 deltakere. Eget nettverk for psykososiale kriseteam i Møre og Romsdal. Regelmessig kontakt med nettverkets leder.

5.21 Løpende arbeid gjennom 2016 Ressursgruppe juss og helse

RVTS- Midt tok i 2010 initiativ til å opprette et forum hvor en kunne drøfte dilemmaer som oppstår i skjæringspunktet mellom juss og helse i vold og overgrepssaker, spesielt i familiesaker. Navnet på forumet er «Ressursgruppen juss og helse». Deltakere i gruppen er lokalt forankret og består av dommere, advokater, sakkyndige, psykiatere, konfliktråd og representanter fra RVTS-Midt. Gruppen møtes to ganger i året hvor aktuelle

problemstillinger både fra et juridisk og helse/psykologisk perspektiv drøftes. Hensikten med gruppen er å få økt kunnskap om skader barn som lever med vold i familien påføres og øke muligheten for å bedre praksis i familievoldssaker både i behandlings- og i domstolsapparatet.

Fremmedfrykt

Vi har på bakgrunn av våre ulike erfaringer opplevd og erkjent at det foreligger en betydelig «Fremmedfrykt» i store deler av den norske befolkning, som også omfatter mange av de ansatte i helse- og sosialsektoren.

Fremmedfrykten i seg selv kan hindre god kommunikasjon og være ødeleggende for det tillitsforholdet som særlig bør bestå mellom hjelper og den hjelpetrequende, men vil også ramme mennesker med annen etnisk bakgrunn som selv er ansatt i ulike stillinger.

Dette er særlig alvorlig da det er grunn til å tro at Fremmedfrykt i verste fall kan være forløperen for både diskriminering og i ekstreme tilfeller rasisme og radikaliserings.

Det er i alle fall ingen tvil om at hvis man ikke får bearbeidet sin egen fremmedfrykt, så vil man ubevisst bidra til en effektiv hindring av den integrering og inkludering som er ønskelig i det norske samfunn.

Mange av de som rammes av Fremmedfrykt opplever seg utestengt og isolert, og utsettes i realiteten for en form for skjult mobbing, som i sin tur kan være direkte helseskadelig.

Det vi ønsker å bidra med er gjennom foredrag og seminarer og avmystifisere og bevisstgjøre den enkelte på fenomenet «Fremmedfrykt», som vi for øvrig anser som en normal allmenn menneskelig reaksjon på det/de ukjente. Vi er med andre ord ikke ute etter å fordømme men å sette ord på det som mange oppfatter som vanskelig men som det er altfor liten åpenhet omkring.

Vi mener at dette er viktig strategi i vårt forebyggende arbeid for å forebygge fremmedfrykten i det mangfoldige norske samfunnet. Tilbakemeldinger fra vårt første seminar var meget positiv, og vi har fått flere invitasjoner til å bidra i noen kurs og konferanser.

6.0 Tilleggsbevilgninger psykososial oppfølging av flyktninger og asylsøkere

I februar 2016 arrangerte vi i samarbeid med Fylkesmennene, IMDI og NAKMI 3 fylkesvise seminardager om psykososial oppfølging av flyktninger og asylsøkere.

Antall deltakere:

Sør Trøndelag 150

Møre og Romsdal 222

Nord Trøndelag 92

For å øke vår kapasitet i å bistå kommuner og mottak i psykososial oppfølging av flyktninger og asylsøkere, fikk en ansatt økt stillingsandel med 20 %, og midler fra vakanser ble brukt til å tilsette en psykologspesialist i 40 % engasjement. I tillegg leide vi inn personer med svært høy kompetanse på området fra NTNU, institutt for sosialt arbeid og helsevitenskap som bidro sammen med RVTS i regionen. Vi har hatt jevnlig møter med samarbeidspartnere for å forberede/planlegge veiledning og nettverksmøter, samt oppsummering etterpå.

Kompetansegrupper ble startet i hvert fylke for alle ansatte som ønsker kompetanseheving. Kompetansegruppene fortsetter med samlinger 2 ganger årlig. Alle mottak har sammen med tjenesteapparatet i kommunen fått tilbud om kompetanseheving og veiledning. Det har vært

stor etterspørsel etter kompetanseheving, spesielt fra kommuner som bosetter flyktninger for første gang. Plan for videre oppfølging av alle mottak, sammen med kommunen er lagt. Mange mottak og kommuner har også fått kurs om selvmordsforebygging, enten todagers førstehjelpskurs ved selvmordsfare, eller Safe Talk kurs for å identifisere selvmordstanker.